

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

10 липня 2018 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1099/ко-18

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Щотки С.О.,

членів Комісії: Заріцької А.О., Тітова Ю.Г.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді господарського суду міста Києва Якименка Миколи Миколайовича на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Для реалізації цих приписів відповідно до вимог частини п'ятої статті 83 Закону Комісією затверджено Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі - Положення).

Рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року № 8/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді господарського суду міста Києва Якименка М.М.

Статтею 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, добросовісність.

Згідно з пунктами 1, 2 глави 6 розділу II Положення встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та у сукупності.

Відповідно до статті 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи: 1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання); 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Згідно з пунктом 11 розділу V Положення рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється у разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен з критеріїв бала більшого за 0.

На першому етапі кваліфікаційного оцінювання Якименко М.М. склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 63 бали. За результатами виконаного практичного завдання Якименко М.М. набрав 63,5 бала. На етапі складення іспиту суддя загалом набрав 126,5 бала та був допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді - «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Якименко М.М. пройшов тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей. За результатами тестування стосовно Якименка М.М. складено висновок та визначено рівні прояву показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та добросовісності.

Якименко М.М. до співбесіди ознайомився зі своїм суддівським досьє. За результатами ознайомлення уточнених відомостей, документів або пояснень Комісії не надав.

Під час співбесіди клопотання про надання часу для підготовки додаткових пояснень не заявляв.

З урахуванням викладеного Комісія, заслухавши доповідача та суддю, дослідивши досьє судді та результати співбесіди, під час якої вивчено питання про відповідність Якименка М.М. критеріям кваліфікаційного оцінювання, дійшла таких висновків.

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя набрав 297,16 бала.

При цьому за критерієм професійної компетентності Якименка М.М. оцінено Комісією на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу II Положення.

Комісією враховано, що, надаючи Комісії пояснення стосовно кількісних та якісних показників цього критерію, Якименко М.М. виявив неповне усвідомлення обов'язку судді забезпечити особам, що звертаються до суду за захистом своїх прав, справедливий розгляд судових справ незалежним і безстороннім судом протягом встановленого законом строку, що є невід'ємною складовою та важливою процесуальною гарантією права на справедливий суд згідно зі статтею 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та статтею 7 Закону. До такого висновку Комісія дійшла проаналізувавши розділ 8 досьє судді Якименка М.М., зокрема інформацію про кількість змінених і скасованих судових рішень, що становили відповідно 0,9% та 6,7% від загальної кількості ухвалених суддею рішень за період з 2012 по 2017 роки, а також підстави змін та скасування вказаних вище судових рішень.

Під час співбесіди суддя Якименко М.М. не зміг обґрунтовано пояснити причин настільки низької якості судочинства, яке здійснювалося ним на посаді судді господарського суду міста Києва. Крім того, незважаючи на те, що суд не надав Комісії інформації про кількість судових справ, розглянутих суддею Якименком М.М. із порушенням встановленого законом строку, про наявність таких рішень свідчать, зокрема, 19 скарг на дії судді Якименка М.М., що надходили протягом 2012-2017 років до Комісії та Вищої ради правосуддя.

Також суддя Якименко М.М. безпосередньо під час співбесіди продемонстрував необізнаність із положеннями нової редакції Господарського процесуального кодексу України від 07 грудня 2017 року, що додатково свідчить про його низький професійний рівень та відсутність прагнення до професійного розвитку.

За критеріями особистої та соціальної компетентності суддю оцінено Комісією на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6-7 глави 2 розділу II Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу II Положення, Якименко М.М. набрав 172,33 бала. За цим критерієм суддю оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди.

За критерієм добросовісності, оціненим за показниками, визначеними пунктом 9 глави 2 розділу II Положення, суддя набрав 105 балів. За цим критерієм його оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься у досьє, та співбесіди.

Зокрема, під час обговорення відповідності цьому критерію суддя Якименко М.М. підтвердив інформацію, отриману Комісією із законних джерел про наявність у власності його дружини з 2008 року земельної ділянки у Васильківському районі площею 0,09 га для будівництва житлового будинку, яку він не відображав у своїх деклараціях. Суддя пояснив цю обставину своєю необізнаністю щодо існування такого об'єкта нерухомості у власності своєї дружини.

Комісія критично розцінила такі пояснення судді, оскільки за змістом роз'яснень, наведених у Коментарі до Кодексу суддівської етики, затвердженого рішенням Ради суддів України № 1 від 04 лютого 2016 року, добросовісна поведінка судді передбачає його обов'язок бути поінформованим про матеріальні інтереси та зазначити у декларації відомості про доходи, наявне майно та зобов'язання фінансового характеру як свої, так і членів сім'ї.

Крім того, суддя не зміг пояснити ситуацію, що склалася із декларуванням належної йому квартири у місті Києві, у якій зареєстрований він сам та його сім'я. У деклараціях, поданих суддею у 2012-2015 роках даний об'єкт нерухомості було відображено у двох розділах, де зазначається нерухоме майно декларанта і членів його сім'ї. Однак у тому ж 2015 році у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, поданій суддею, так само, як і в його деклараціях за 2016-2017 роки, будь-яка інформація про цю квартиру відсутня. Суддя пояснив, що в квартирі він з дружиною не проживав та не проживає, у 2005 році він отримав її безоплатно від держави і у 2009 році приватизував на ім'я ОСОБА_1. За твердженням судді, він декларував цю квартиру свого часу, оскільки вони з дружиною були там зареєстровані. Суддя не надав пояснень, чому, продовжуючи бути зареєстрованим у цій квартирі дотепер, припинив її декларувати з 2015 року.

Подібна ситуація склалася з іншим майном судді, зокрема з нежитловим приміщенням у місті Василькові площею 41,42 м.кв., що перебуває у власності дружини судді з 2013 року, а також із автомобілями Тойота Авалон та Джип Гран Черокі, якими суддя Якименко М.М. користується з 2013 року та які не були зазначені ним у деклараціях за 2013-2015 роки, а були задекларовані лише у деклараціях за 2015-2017 роки.

При цьому суддя не зміг змістовно пояснити, чому він не відображав це майно у деклараціях за 2013-2015 роки. Така обставина була сприйнята Комісією як безвідповідальне ставлення судді до обов'язку декларувати свої статки і вимушене виконання цього обов'язку лише у зв'язку із запровадженням більш суворої системи контролю та відповідальності за його невиконання.

Також є плутаними та непереконливими пояснення судді щодо джерел походження коштовних автомобілів у родичів з огляду на вік родичів та досліджені джерела та розміри їх доходів.

Зокрема, твердження судді про те, що коштовний автомобіль та дві земельні ділянки його матері, пенсіонерці, купила сестра судді, яка тривалий час працює за наймом за кордоном, були непереконливими та не

підтвердженими жодними доказами, зокрема, доказами ввезення сестрою грошових коштів, достатніх для придбання вказаного майна, через митний кордон України, її письмовими свідченнями тощо.

Окрім того, суддя Якименко М.М. заявив, пояснюючи джерела походження коштів у 2013 році у його двадцятирічної на той час доньки, достатніх для придбання автомобіля Джип Гран Черокі, що у 2013 році його донька вийшла заміж і $\frac{3}{4}$ частини грошей на придбання автомобіля, який коштував в еквіваленті 27 тисяч доларів США, дали батьки її нареченого. Водночас суддя не зміг зрозуміло пояснити, чому за таких обставин даним автомобілем вже 5 років поспіль користується він особисто. Також не було надано пояснення, чому при початковій вартості нового аналогічного автомобіля у 72 тисячі доларів США він був набутий дочкою за утричі меншу суму. При цьому Якименко М.М. не надав жодного підтверджувального документа ані про дату заміжжя доньки, ані про вартість покупки автомобіля, а також не повідомив Комісію про можливість або бажання надати відповідні документи у майбутньому.

Окрім того, надаючи під час співбесіди пояснення стосовно задекларованого ним автомобіля КІА Сефія, придбаного у 2003 році, суддя повідомив Комісію, що приблизно чотири чи п'ять років тому даний автомобіль був, за його словами, «проданий за генеральною довіреністю» третій особі за суму, приблизно еквівалентну 4,5 тисячам доларів США, однак у жодній з декларацій судді, починаючи з 2012 року, подібний дохід відображено не було.

У Бангалорських принципах поведінки суддів зазначено, зокрема, що постійна увага з боку суспільства покладає на суддю обов'язок прийняти низку обмежень, а поведінка судді має відповідати високому статусу його посади.

Кодексом суддівської етики покладено на суддів обов'язок докладати всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законслухняної та поінформованої людини, їх поведінка була бездоганною. Ураховуючи викладене вище, Комісія дійшла висновку, що суддя не доклав для цього належних зусиль та не вжив достатніх заходів для того, щоб бути обізнаним про свої майнові інтереси та антикорупційні обов'язки.

Крім цього, зазначені обставини у своїй сукупності ставлять під обґрунтований сумнів повноту і достовірність тверджень, наведених у декларації доброчесності судді Якименка М.М., оскільки він не зазначив, що ця декларація відображає обставини, які мали місце упродовж усього життя, що суперечить вимогам пункту 5 Правил заповнення та подання форми декларації доброчесності, затверджених рішенням Комісії від 31 жовтня 2016 року № 137/зп-16.

Таким чином, суперечливий зміст наданих суддею Якименком М.М. пояснень, неподання документів на їх підтвердження, непереконаливість аргументації та відсутність ініціативи щодо їх додаткового обґрунтування дають підстави для висновку про недостатнє сприйняття й утвердження суддею Якименком М.М. фундаментальних засад доброчесності судді.

З огляду на зазначене за результатами кваліфікаційного оцінювання за сумою вказаних оцінок критеріїв суддя господарського суду міста Києва Якименко М.М. набрав 574,5 бала, що становить менше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

За встановлених обставини, Комісія дійшла висновку, що суддя господарського суду міста Києва Якименко М.М. не відповідає займаній посаді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 83-86, 88, 93, 101, пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визначити, що суддя господарського суду міста Києва Якименко Микола Миколайович за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрав 574,5 бала.

Визнати суддю господарського суду міста Києва Якименка Миколу Миколайовича таким, що не відповідає займаній посаді.

Рекомендувати Вищій раді правосуддя розглянути питання про звільнення з посади судді господарського суду міста Києва Якименка Миколи Миколайовича.

Головуючий

С.О. Щотка

Члени Комісії:

А.О. Заріцька

Ю.Г. Тітов